

Handelingen 2:41 | De geboorte van de kerk

Pinksteren: het is de verjaardag van de kerk! In Handelingen 2 wordt de kerk geboren. Wat zie je als je het fotoalbum van het begin van de kerk doorbladert? Wat zegt het begin over wie we vandaag zijn?

Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Opwekking 334

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Psalm 87 : 3, 4 en 5 (Frysk)

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Handelingen 2 : 32 – 42

Zingen: LvK Psalm 51 : 1 en 2 en Opwekking 389

Preek over Handelingen 2 : 41

Zingen: GKB Gezang 105 : 1, 2, 3, 8 en 9

Kinderen terug

Leefregels

Zingen: Kids Opwekking 31

Onderwijs over ouderlingen

Bevestiging Romke Wielstra

Zingen: LvK Gezang 304

Gebed

Collecte

Zingen: GKB Gezang 102a : 1 en 5

Zegen

De geboorte van de kerk

Inleiding

dia 1 – gefeliciteerd

Mag ik jullie allemaal van harte feliciteren!

'Huh, waarmee dan, ik ben toch niet jarig ofzo?'

Nou, dat is het dus juist.

We zijn vandaag jarig.

Hoe oud we vandaag precies zijn geworden,
daarover verschillen de meningen een beetje,
maar het zou zomaar kunnen

dat we vandaag onze 1984e vieren!

Ja, laat ik het voorzichtig zeggen,

we zijn al wel een beetje op leeftijd geraakt.

Met 'we' bedoel ik trouwens de kerk.

Want Pinksteren is de verjaardag van de kerk.

Natuurlijk, ook voor Pinksteren waren er gelovigen,
maar met Pinksteren begint de christelijke gemeente.

Wij zijn dus jarig,

en dan lijkt een felicitatie mij wel op zijn plaats.

Doe het maar even: feliciteer elkaar met onze verjaardag!

dia 2 – 1e schooldag

Op deze 1984e verjaardag pakken we ons fotoalbum erbij
en gaan we terug naar onze kindertijd.

Laatst vroeg Daniël mij:

'papa, hoe zag jij er eigenlijk uit toen jij zo oud was als ik?'

Nou, zo dus!

Deze foto is van mijn eerste schooldag,

en je kunt zien dat ik het best een beetje wennen vond...

dia 3 – zwart

Zo'n fotoalbum doorbladeren

roept allerlei herinneringen en gevoelens op.

Sommige foto's herken je direct: ja, dit ben ik!

Sommige foto's maken je jaloers: ik zou weer kind willen zijn.

Sommige foto's zijn confronterend: ben ik dit?

Voor sommige foto's schaam je je zelfs...

Als ik tijd neem om foto's te bekijken, beleef ik het weer opnieuw.

Ben ik weer dat jongetje van 4,
die het liefste dicht bij zijn mama is,
maar ook zonder zorgen de wereld inkijkt
en intens geniet van het ontdekken van de wereld.

dia 4 – de geboorte van de kerk

Vandaag gaan we foto's kijken.

De foto die we wat beter gaan bekijken is vers 41 van Handelingen 2.

“Degenen die Petrus' woorden aanvaardden, lieten zich dopen; op die dag breidde het aantal leerlingen zich uit met ongeveer drieduizend.”

Met deze foto gaan we terug in de tijd,
naar de dag dat we geboren werden,
om zo weer beter zien waar we vandaan komen en wie we zijn.

1. Wie vormen de kerk?

dia 5 – wie vormen de kerk?

Dan beginnen we met de mensen.

Wie zijn dat eigenlijk,

die 3000 die Petrus' woorden aanvaardden,
en de gemeente van het eerste uur worden?

Wie vormen die kerk?

Het gebeurt in Jeruzalem, waar het Wekenfeest in volle gang is.

Een oogstfeest, 7 weken na het Pesachfeest,
waar de eerste opbrengst van het land aan God wordt gegeven.

Laten we er maar eens bij gaan staan, daar in Jeruzalem.

Zoals ik weer even 4 ben als ik mijn fotoalbum doorblader,
zo staan wij daar vandaag ook op het Wekenfeest.

We gaan terug naar ons begin.

dia 6 – wat gebeurt er toch?

Je bent er dus bij.

Wat heb je die dag gezien?

Wat heb je die dag beleefd?

Het was in ieder geval een heel andere dag

dan je je van tevoren had voorgesteld!

Het Wekenfeest, ook Pinksteren genoemd,

verliep meestal best voorspelbaar, maar vandaag niet!

Er hangt iets in de lucht.

Wat het precies is, daar krijg je de vinger niet goed achter,
maar je voelt dat vandaag alles anders is.

Opeens stoten mensen om je heen elkaar aan:

‘wat is dat voor geluid, stil eens!’

Het wordt stil op straat,

het geroezemoes van net is opeens verdwenen.

En dan hoor je het ook: die wind!

Maar het klopt niet:

er was voor vandaag geen wind voorspeld!

Bovendien is de lucht strak blauw,

en hangen de blaadjes aan de bomen er stil bij.

Al snel wordt je meegevoerd in de menigte,

op zoek naar de bron van dit geluid.

Het brengt je bij het huis van de leerlingen van Jezus,
die vreemde rabbi uit Nazareth.

Nou ja, dat is toch verleden tijd, Jezus is dood,

maar vreemd dat die leerlingen nog altijd samen zijn.

Om je heen stromen duizenden mensen toe,

nieuwsgierig naar wat hier toch gebeurt!

dia 7 – verantwoordelijk voor Jezus' dood

Een van de leerlingen, later leer je hem kennen als Petrus,
staat op en begint de mensenmassa toe te spreken.

Hij begint over Joël, maar al snel gaat het over Jezus.

En dan begint het toch wel een beetje ongemakkelijk te worden.

Volgens Petrus is Jezus door God gezonden.

Je denk nog: ‘ja, maar Jezus is dood,

en dat was echt niet gebeurd als Jezus van God kwam.'

Dan komt de grote schok:

'u hebt deze Jezus laten kruisigen,
maar God heeft hem tot leven gewekt
en aangesteld tot Heer en messias.'

Het is nooit fijn om kritiek te krijgen.

Tenminste, ik vind het maar moeilijk om goed met kritiek om te gaan.

De eerste reflex is je ervoor afsluiten.

Maar Petrus maakt het nog veel bonter:

'jullie hebben de messias vermoord!'

Petrus draait er niet om heen: het is een forse aanklacht.

Je wilt de hakken in het zand zetten, vluchten voor deze confrontatie.

Maar het lukt niet.

Je ziet jezelf weer staan, 7 weken geleden,
bij het paleis van Pontius Pilatus.

Opgezweept door de mensen om je heen,
ook toen was je onderdeel van een grote menigte,
had je het ook gescandeerd: 'aan het kruis, aan het kruis,
weg met Jezus, aan het kruis!'

Je had de herinnering alweer veilig weggestopt,
wilde er niet meer aan terugdenken,
maar dat wordt nu onmogelijk gemaakt.

Je was zo overtuigd van je gelijk,
overtuigd dat Jezus een Godslasteraar was,
en dat je God een dienst bewees door hem op te ruimen,
maar opeens zie je het, komt het hard binnen:

Jezus was wie hij zei dat hij was – de Zoon van God.

En jij, jij bent verantwoordelijk voor zijn dood.

dia 8 – wat nu?!

Wat nu?

Dit is niet zomaar een foutje, waar je 'sorry' voor kunt zeggen.

Je kunt het niet ongedaan maken.

Wanhoop borrelt op: nee, laat het niet waar zijn!
Even later schaamte: hoe kan ik nog met mijzelf leven?
In je verbeelding zie je het vuur al uit de hemel komen,
waarmee Jezus wraak neemt voor wat jij hem hebt aangedaan.
'Toen ze dit hoorden, waren ze diep getroffen,' schrijft
Lucas.

Je voelt je zoals David, eeuwen geleden, toen hij Psalm 51
schreef:

'Door eigen schuld verzink ik in de nacht. (...)
Want tegen u, want tegen u alleen, heb ik gezondigd.'

2. De Geest sticht de kerk

dia 9 – de Geest sticht de kerk

Het zijn ongemakkelijke foto's, daar in Handelingen 2.
Van die foto's in je fotoalbum waar je je voor schaamt...
Maar laten we toch maar verder kijken,
want hier wordt de kerk geboren!

Uit de mensenmassa komen er 3000 tot geloof.

Op het Wekenfeest, op het oogstfeest,
worden zij de eerste oogst van Gods koninkrijk.

De Geest sticht de kerk!

dia 10 – een nieuw begin, mét Jezus!

Terug het fotoboek in.

Je bent nog altijd in Jeruzalem,
en de grote vraag is: 'wat nu, wat moeten we doen?'

Je bent niet de enige met die vraag,
overal vragen mensen zich vertwijfeld af hoe ze verder kunnen.
God zal wel woedend zijn...

Is er nog een manier om zijn oordeel af te wenden?

Moeten ze door het stof?

Moeten ze vasten, of offeren, of iets anders als boetedoening?

Niets van dat alles!

Petrus is er heel duidelijk over:

'keer u af van uw huidige leven
en laat u dopen onder aanroeping van Jezus Christus.'

Dat is alles!

Maar dat is ook al moeilijk genoeg.

Jezus Christus aanroepen?!

De laatste keer dat jij de naam van Jezus hebt gebruikt,
was toen je hem aan het kruis wilde hebben.

Er is lef voor nodig te erkennen dat je het helemaal mis had.

Lef, om Jezus aan te roepen,
en jouw lot in zijn handen te leggen.

Toch vinden 3000 mensen dat lef.

Erkennen ze dat ze helemaal fout waren,
dat ze opnieuw willen beginnen met hun leven,
maar nu mét Jezus Christus.

Dát is het werk van de Geest.

dia 11 – de kerk wordt geboren

En dan komt die prachtige foto
van de doop van 3000 Jeruzalemmers.

Beeld het je even in, 3000!

Als deze kerkzaal stampvol zit, dan zijn er 300 mensen.

In Jeruzalem zijn het 10 van die stampvolle kerken,
vol mensen die dezelfde dag nog gedoopt worden!

Wat een operatie moet dat zijn geweest!

Jij wordt gedoopt door Petrus,
naast jou wordt een ander gedoopt door Johannes,
daarnaast zijn Jakobus en Natanaël bezig,
honderden zijn je al voorgegaan,
en achter jou staan nog duizenden in de rij.

Voortaan zijn jullie ook leerlingen van Jezus,
horen jullie bij hem.

En dan, in vers 42, komt de groepsfoto.

De kerk is geboren, met de Geest als grote aanstichter,
en wat bruist het in die kerk!

Wij, want het gaat nog altijd over ons begin,
wij bleven bij het onderwijs van de apostelen:
we wilden meer weten, dronken de woorden van de apostelen in.
Wij vormden een gemeenschap, een nieuwe familie,
waar niemand minder was en niemand meer.

Wij braken het brood, vierden elke dag het avondmaal,
en voelden ons daarin dicht bij Jezus.
En we wijdden ons aan het gebed,
want de kerk is niet van ons maar van Jezus.

3. Geest en kerk?

dia 12 – Geest en kerk?

‘De Geest sticht de kerk.’

Dat is misschien niet de boodschap die je met Pinksteren had verwacht.

Misschien staan voor jouw gevoel de kerk en de Geest wel heel erg ver uit elkaar.

Er wordt in ieder geval best wel eens een tegenstelling van gemaakt:

de kerk en de Geest.

De kerk zou star zijn, terwijl de Geest juist voor beweging staat.

De kerk zou gericht zijn op bewaren,
terwijl de Geest juist steeds aan het vernieuwen is.

Hoezo, de Geest sticht de kerk?

dia 13 – de kerk is het blijvende resultaat

Natuurlijk, de Geest deed op die Pinksterdag meer.

Het geluid van de wind,

de vuurtongen op de hoofden van de leerlingen,

het wonder van de talen.

Mooie, indrukwekkende tekenen:

een fantastische ervaring moet dat zijn geweest!

Maar na Pinksteren blijft de kerk.

De kerk is het blijvende resultaat.

Ja, er bleven ook tekenen, maar daar ging het niet om!

Die tekenen wezen steeds naar Jezus,

zodat mensen tot geloof kwamen,

en de kerk verder groeide.

De Geest en de kerk horen helemaal bij elkaar.

De Geest zonder kerk is ondenkbaar:

de Geest is er juist op gericht om mensen tot geloof te

brengen

en dan kerk te laten zijn.

Net zo ondenkbaar is de kerk zonder Geest.

Zonder de Geest is de kerk dood.

dia 14 – organisatie: in dienst van de Geest

Natuurlijk, de kerk in onze tijd

ziet er heel anders uit dan in Handelingen 2.

Daar was helemaal niks geregeld,

geen structuur, geen organisatie, geen activiteiten,

het gebeurde gewoon!

Een gemeente van 3000 mensen, die elke dag verder groeit,

waar helemaal niets is vastgelegd,

aan de ene kant zorgt dat ervoor dat alles heel spontaan gaat,

aan de andere kant wordt het ook wel eens een chaos,

en gebeuren er kleine of grotere ongelukken.

Dat gebeurt in het boek Handelingen ook:

gelukkig blijft de kerk geen baby,

maar viert ze haar verjaardagen,

en wordt op een gegeven moment volwassen.

Dan is er al veel meer organisatie.

Maar wel altijd in dienst van het werk van de Geest!

Hoe we de kerk ook organiseren,

laat die organisatie nooit heilig worden,

laten we met ons georganiseer de Geest niet wegdrücken,

maar steeds bidden waar hij ons hebben wil!

(Dat geldt ook voor de ambten.

Vandaag wordt Romke Wielstra als ouderling bevestigd.

Dat is een cadeau van de Geest aan onze gemeente.

Vandaag mogen we het gerust een verjaardagscadeau noemen.

Maak ook van de ambten en de Geest geen tegenstelling!

Als Paulus in 1 Korintiërs 12 schrijft over gaven van de Geest,

noemt hij naast de gave van genezing of van geloof

net zo goed de gave van apostelen.

Dus Romke: de Geest geeft jou als ouderling aan de gemeente!

Maar niet om vervolgens alles zelf te doen
en de macht naar jezelf toe te trekken.
Als kerk zijn we leerlingen van Jezus, de beweging van de
Geest,
en aan jou en de andere ambtsdragers,
is de opdracht: moedig mensen hiertoe aan.
Moedig mensen aan hun leven te delen, hun geloof te delen.
En voor ons als gemeente geldt:
laat je dan ook inschakelen, want de Geest wordt aan ons allen
gegeven!)

4. Het geheim van de kerk

dia 15 – het geheim van de kerk

Als ik dat fotoalbum van het begin van de kerk doorblader,
dan wordt ik ook wel een beetje jaloers.

Wat een bruisende gemeente, wat een leven!

Het roept bij mij wel een verlangen op:

hoe kunnen we zo gemeente zijn?

Wat is het geheim van de kerk?

dia 16: niet: een goede structuur

Het geheim ligt niet in allerlei modellen en structuren.

Er zijn boekenkasten vol geschreven

over hoe je de kerk het beste kunt organiseren,

en daar staan best nuttige dingen in,

maar een goede kerkstructuur geeft nog geen bruisende
gemeente.

Die foto van de kerk in Handelingen vindt ik prachtig,

maar daar kun je geen beleid van maken,

dat kun je niet organiseren.

dia 17 – wel: bekeer je!

Nee, het geheim ligt in de woorden van Petrus:

“Keer u af van uw huidige leven

en laat u dopen onder aanroeping van Jezus Christus.”

Gedoopt, dat zullen de meesten van ons al zijn.

Blijft staan: keer je af van je huidige leven, bekeer je!

Want die mensen in Jeruzalem

zijn echt niet de enige verantwoordelijken voor de dood van Jezus.

U, jij en ik zijn dat net zo goed!

Laten we nooit vergeten wie we zijn:

dat we Jezus vermoord hebben,

en dachten God daarmee een dienst te bewijzen.

Wanneer u weer eens eigen baas wilt zijn.

Wanneer jij het weer eens zelf wilt doen.

Wanneer ik het weer eens beter wil weten dan God.

Stop met het leven waarin voor God geen plaats is,

stop met het leven waarin Jezus het niet voor het zeggen heeft.

Kom bij Jezus, dat is alles wat wij volgens Petrus moeten doen.

En hij zal zijn Geest geven.

dia 18 – duif

Het is Pinksteren.

Wie vieren onze verjaardag.

Ons geheim? Dat is de Geest!

De kerk is met hem begonnen,

hij heeft ons weer een jaar gegeven,

en ik ben razend benieuwd waar hij ons verder brengen zal!

Amen.